

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

12 december 2007

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek
met betrekking tot de verschijning in rechte
van gemeenten**

(ingediend door de heren Guido De Padt
en Herman De Croo en
mevrouw Sabien Lahaye-Battheu)

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

12 décembre 2007

PROPOSITION DE LOI

**modifiant le Code judiciaire en ce qui
concerne la comparution des communes en
justice**

(déposée par MM. Guido De Padt et
Herman De Croo et
Mme Sabien Lahaye-Battheu)

SAMENVATTING

Een gemeente die in rechte verschijnt, moet in de praktijk steeds een advocaat inschakelen. Vooral in kleine zaken met een voor de hand liggende afloop gaan daardoor veel geld en tijd verloren. De indieners van dit wetsvoorstel willen de regeling versoepelen door de gemeente de kans te geven zich te laten vertegenwoordigen door een lid van het college van burgemeester en schepenen of door een ambtenaar van de gemeente.

RÉSUMÉ

Les communes qui estent en justice doivent, en pratique, toujours se faire représenter par un avocat, et perdent en conséquence, surtout pour les petites affaires dont l'issue est évidente, beaucoup d'argent et de temps. Les auteurs de cette proposition de loi entendent assouplir la réglementation en vigueur en permettant aux communes de se faire représenter par un membre du collège des bourgmestre et échevins ou par un agent communal.

<i>cdH</i>	:	<i>centre démocrate Humaniste</i>
<i>CD&V-N-VA</i>	:	<i>Christen-Democratisch en Vlaams/Nieuw-Vlaamse Alliantie</i>
<i>Ecolo-Groen!</i>	:	<i>Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen</i>
<i>FN</i>	:	<i>Front National</i>
<i>LDD</i>	:	<i>Lijst Dedecker</i>
<i>MR</i>	:	<i>Mouvement Réformateur</i>
<i>Open Vld</i>	:	<i>Open Vlaamse liberalen en democraten</i>
<i>PS</i>	:	<i>Parti Socialiste</i>
<i>sp.a - spirit</i>	:	<i>Socialistische partij anders - sociaal, progressief, internationaal, regionalistisch, integraal-democratisch, toekomstgericht.</i>
<i>VB</i>	:	<i>Vlaams Belang</i>

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :

DOC 52 0000/000 : *Parlementair document van de 52^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer*
QRVA : *Schriftelijke Vragen en Antwoorden*
CRIV : *Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)*
CRABV : *Beknopt Verslag (blauwe kaft)*
CRIV : *Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)*
(PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)

PLEN : *Plenum*
COM : *Commissievergadering*
MOT : *moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)*

Abréviations dans la numérotation des publications :

DOC 52 0000/000 : *Document parlementaire de la 52^{ème} législature, suivi du n° de base et du n° consécutif*
QRVA : *Questions et Réponses écrites*
CRIV : *Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)*
CRABV : *Compte Rendu Analytique (couverture bleue)*
CRIV : *Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)*
(PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)

PLEN : *Séance plénière*
COM : *Réunion de commission*
MOT : *Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)*

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen :
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be
e-mail : publicaties@deKamer.be

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes :
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.laChambre.be
e-mail : publications@laChambre.be

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Dit wetsvoorstel neemt, in aangepaste vorm, de tekst over van wetsvoorstel DOC 51 1777/001.

In het Gerechtelijk Wetboek wordt gestipuleerd dat de partijen op het ogenblik van de rechtsingang en later in persoon of bij advocaat dienen te verschijnen¹. Rechtspersonen kunnen in rechte verschijnen door tussenkomst van hun bevoegde organen: de identiteit van die organen moet voldoende blijken uit de dagvaarding: de rechtspersoon moet in elke stand van het geding de identiteit meedelen van de natuurlijke personen die organen zijn².

In een gemeente komt de bevoegdheid voor het voeren van rechtsgedingen waarbij de gemeente hetzij als eiser, hetzij al verweerder betrokken is, toe aan het college van burgemeester en schepenen³. Er kan een advocaat worden aangesteld om de gemeente te vertegenwoordigen.

Behoudens wanneer het college van burgemeester en schepenen een advocaat heeft aangesteld en deze de gemeente vertegenwoordigt bij de procesvoering, kan de gemeente enkel in rechte verschijnen door het daartoe bevoegde orgaan, dit is het college.

Aangezien het college van burgemeester en schepenen als orgaan een collegiaal karakter heeft, kan de gemeente, daargelaten de mogelijke verschijning bij advocaat, enkel geldig in rechte verschijnen bij monde van het schepencollege, zodat de burgemeester en de schepenen naar de rechtbank zouden moeten om er de gemeente als procespartij te vertegenwoordigen⁴. In tegenstelling tot bijvoorbeeld de OCMW's⁵, kan een gemeente niet vertegenwoordigd worden door bijvoorbeeld de burgemeester of een ambtenaar (secretaris, ontvanger,...).

Een en ander heeft tot gevolg dat de gemeente zich steeds door een advocaat moet laten vertegenwoordigen. Dat is natuurlijk niet de goedkoopste oplossing,

¹ Artikel 728, § 1, Gerechtelijk Wetboek.

² Artikel 703 Gerechtelijk Wetboek.

³ Artikel 123, 8°, N. Gem. W.

⁴ J. BAERT en G. DEBERSAQUES, Raad van State – Afdeling Administratie – Ontvankelijkheid, Brugge, Die Keure, 1996, nr. 178.

⁵ Artikel 728, § 3, Gerechtelijk Wetboek stipuleert dat het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn in bepaalde conflicten kan verschijnen bij monde van een effectief lid of een afgevaardigd personeelslid.

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La présente proposition de loi reprend, moyennant certaines adaptations, le texte de la proposition DOC 51 1777/001.

Le Code judiciaire dispose que lors de l'introduction de la cause et ultérieurement, les parties sont tenues de comparaître en personne ou par avocat¹. Les personnes morales peuvent agir en justice à l'intervention de leurs organes compétents, dont l'identité doit être suffisamment relatée dans la citation. La personne morale doit indiquer, en tout état de cause, l'identité des personnes physiques qui sont ses organes².

Au niveau communal, le collège des bourgmestre et échevins est chargé des actions judiciaires de la commune, soit en demandant, soit en défendant³. Un avocat peut être désigné pour représenter la commune.

Hormis le cas où le collège des bourgmestre et échevins a désigné un avocat et que celui-ci représente la commune dans le cadre de la procédure, la commune ne peut comparaître en justice que par l'organe qui y est autorisé, à savoir le collège.

Eu égard au caractère collégial du collège des bourgmestre et échevins, sauf si elle se fait représenter par un avocat, la commune ne peut comparaître valablement en justice que par le collège échevinal, de sorte que le bourgmestre et les échevins devraient se rendre au tribunal pour y représenter la commune en tant que partie litigante⁴. À l'inverse des CPAS⁵, par exemple, une commune ne peut être représentée par le bourgmestre ou par un fonctionnaire, par exemple (le secrétaire, le receveur,...).

Il s'ensuit dès lors que la commune doit toujours se faire représenter par un avocat. Il ne s'agit bien sûr pas de la solution la moins onéreuse, en particulier pour les

¹ Article 728, § 1^{er}, du Code judiciaire.

² Article 703 Code judiciaire.

³ Article 123, 8°, de la nouvelle loi communale.

⁴ J. BAERT et G. DEBERSAQUES, Raad van State – Afdeling Administratie – Ontvankelijkheid, Brugge, Die Keure, 1996, n° 178.

⁵ L'article 728, § 3, du Code judiciaire dispose que, dans certains conflits, le Centre public d'action sociale peut comparaître par un membre effectif ou un membre du personnel délégué par lui.

vooral in zaken die niet echt een inhoudelijke discussie vergen of die zonder veel verdere plichtplegingen kunnen worden geregeld.

Bij de Raad van State kan het openbaar bestuur zich op de zitting wél laten vertegenwoordigen door een ambtenaar. Hier is het dus wel al mogelijk dat de gemeente ter zitting verschijnt door een daartoe door het college aangewezen ambtenaar of een lid van het college dat het met de zaak heeft belast⁶. Deze aanvaarding door de Raad van State heeft alles te maken met de aard van de procedure en de betwistingen.

De mogelijkheden voor een gemeente om in rechte te verschijnen, zijn dus thans beperkt. Dit wetsvoorstel wil de mogelijkheid creëren voor de gemeenten om (ook) in rechte te verschijnen door een lid van het college of een ambtenaar van de gemeente, die daartoe opdracht van het college van burgemeester en schepenen hebben ontvangen.

Guido DE PADT (Open Vld)
Herman DE CROO (Open Vld)
Sabien LAHAYE-BATTHEU (Open Vld)

affaires qui ne requièrent pas un réel débat de fond ou qui peuvent se régler sans autres formalités.

Devant le Conseil d'État, en revanche, l'administration publique peut se faire représenter par un fonctionnaire à l'audience. En l'occurrence, la commune peut donc d'ores et déjà comparaître à l'audience par un fonctionnaire désigné à cet effet par le collège ou par un membre du collège qu'il a chargé de l'affaire⁶. Si le Conseil d'État a accepté qu'il en soit ainsi, cela tient à la nature de la procédure et des litiges.

À l'heure actuelle, les possibilités de comparution en justice d'une commune sont donc limitées. Nous proposons de permettre (également) aux communes de comparaître par un membre du collège ou un fonctionnaire communal, mandaté à cet effet par le collège des bourgmestre et échevins.

⁶ J. BAERT en G. DEBERSAQUES, Raad van State – Afdeling Administratie – Ontvankelijkheid, Brugge, Die Keure, 1996, nr 178.

⁶ J. BAERT et G. DEBERSAQUES, *Raad van State – Afdeling Administratie – Ontvankelijkheid, Brugge, Die Keure*, 1996, n° 178.

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

Artikel 728, § 1, van het Gerechtelijk Wetboek wordt aangevuld met een nieuw lid, luidend als volgt:

«In de rechtsgedingen waarbij de gemeente hetzij als eiser, hetzij als verweerder betrokken is, kan de gemeente vertegenwoordigd worden door een door het college van burgemeester en schepenen afgevaardigd lid of een door het college afgevaardigd gemeentelijk ambtenaar, die houder moet zijn van een schriftelijke volmacht.».

26 november 2007

Guido DE PADT (Open Vld)
Herman DE CROO (Open Vld)
Sabien LAHAYE-BATTHEU (Open Vld)

PROPOSITION DE LOI

Article 1^{er}

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

L'article 728, § 1^{er}, du Code judiciaire est complété par l'alinéa suivant:

«Dans les actions judiciaires de la commune, soit en demandant, soit en défendant, la commune peut être représentée par un membre délégué par le collège des bourgmestre et échevins ou par un fonctionnaire communal délégué par le collège, qui doivent être porteurs d'une procuration écrite.».

26 novembre 2007